

Sag C-560/20

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

26. oktober 2020

Forelæggende ret:

Verwaltungsgericht Wien (Østrig)

Afgørelse af:

25. september 2020

Sagsøger:

CR

GF

TY

Sagsøgt myndighed:

Landeshauptmann, Wien (Østrig)

Hovedsagens genstand

Meddelelse af en opholdstilladelse

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Fortolkningen af EU-retten, navnlig direktiv 2003/86 og artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

I. Kan forældre, der er tredjelandstatsborgere, til en flygtning, som ansøgte om asyl som uledsaget mindreårig, og som blev tilkendt asyl, mens vedkommende stadig var mindreårig, fortsat påberåbe sig artikel 2, litra f), sammenholdt med artikel 10, stk. 3, litra a), i Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring, når flygtningen efter tilkendelsen af asyl, men under

behandlingen af sagen om tildeling af en opholdstilladelse til vedkommendes forældre, er blevet myndig?

II. Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende: Er det i et sådant tilfælde nødvendigt, at tredjelandstatsborgerens forældre overholder den i Domstolens dom af 12. april 2018, C-550/16, A og S, præmis 61, nævnte frist for at indgive ansøgning om familiesammenføring på »principielt [...] tre måneder fra den dato, hvor den pågældende mindreårige opnåede flygtningestatus«?

III. Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende: Skal en anerkendt flygtnings søster, som er tredjelandstatsborger, tildeles opholdstilladelse direkte på grundlag af EU-retten, når flygtningens forældre i tilfælde af afslag på opholdstilladelse til flygtningens myndige søster reelt ville være tvunget til at give afkald på deres ret til familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF, fordi denne myndige søster til flygtningen på grund af sin helbredstilstand ubetinget har behov for sine forældres vedvarende pleje og derfor ikke kan forblive i oprindelseslandet alene?

IV. Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende: Hvilke kriterier skal anvendes ved vurderingen af, om en sådan ansøgning om familiesammenføring »principielt« er indgivet rettidigt inden for tre måneder som omhandlet i Domstolens dom af 12. april 2018, C-550/16, A og S, præmis 61?

V. Såfremt det andet spørgsmål besvares bekræftende: Kan flygtningens forældre fortsat påberåbe sig deres ret til familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86, hvis der er gået tre måneder og en dag mellem den dato, hvor den mindreårige blev anerkendt som flygtning, og deres ansøgning om familiesammenføring?

VI. Kan en medlemsstat i en sag om familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF af flygtningens forældre principielt kræve, at de opfylder betingelserne i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/86?

VII. Afhænger kravet om opfyldelse af de i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/86/EF nævnte betingelser i forbindelse med en familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86 af, om ansøgningen om familiesammenføring som omhandlet i artikel 12, stk. 1, tredje afsnit, i direktiv 2003/86/EF er indgivet inden for en frist på tre måneder efter tilkendelsen af flygtningestatus?

Anførte EU-retlige bestemmelser

Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særligt artikel 20

Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring, særligt artikel 2, 4, 7 og 9

Anførte folkeretlige bestemmelser

Den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK), artikel 8

Anførte nationale bestemmelser

Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (lov om etablering og ophold, herefter »NAG«), særligt §§ 2, 11 og 46

Asylgesetz (asylloven, herefter »AsylG«), særligt §§ 34 og 35

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 For Verwaltungsgericht (forvaltningsdomstol) verserer tre sager vedrørende tildeling af opholdstilladelser i henhold til NAG's § 46, stk. 1, nr. 2. Disse tre sager vedrører forældrene (CR og GR) henholdsvis den myndige søster (TY) til RI, der er anerkendt som flygtning i Østrig. Ansøgerne begærer i deres ansøgninger familiesammenføring med RI. Alle de nævnte personer er syriske statsborgere.
- 2 RI kom til Østrig som uledsaget mindreårig den 31. december 2015 og ansøgte om international beskyttelse den 8. januar 2016. Ved afgørelse af 5. januar 2017 fra Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (forbundskontoret for immigration og asyl), som i henhold til østrigsk ret fik retskraft den 2. februar 2017, blev RI tilkendt flygtningestatus.
- 3 Den 6. april 2017 indgav CR, GF og TY ansøgninger om familiesammenføring med RI i henhold til AsylG's § 35. Disse ansøgninger blev afslået ved afgørelse forkyndt af den østrigske ambassade i Damaskus den 29. maj 2018, idet RI i mellemtiden var blevet myndig. Denne afgørelse fik retskraft den 26. juni 2018.
- 4 Ved e-mail af 11. juli 2018 indgav CR, GF og TY de omtvistede ansøgninger om familiesammenføring i henhold til NAG's § 46, stk. 1, nr. 2, og påberåbte sig i denne forbindelse deres rettigheder i henhold til direktiv 2003/86/EF og for TY's vedkommende EMRK's artikel 8. Disse ansøgninger blev afslået ved afgørelser fra Landeshauptmann von Wien (Wiens ministerpræsident) af 20. april 2020 med den begrundelse, at ansøgningerne ikke var indgivet »inden for tre måneder efter tilkendelse af flygtningestatus«. Der blev rettidigt og under overholdelse af formaliteter indgivet klage over disse afgørelser, som blev forelagt for Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) til afgørelse. Denne afholdt den 3. september 2020 et åbent retsmøde i de sammenhængende klagesager.
- 5 Efterforskningen har vist, at appellanterne CR, GF og TY ikke har ret til en bolig, der betragtes som normal standard i Østrig, og ikke kan dokumentere

bidragspligtig sygeforsikring eller faste og regelmæssige indtægter i Østrig. Det er endvidere konstateret, at TY lider af cerebralparese og er varigt afhængig af en kørestol samt hjælp til fødeindtagelse og den daglige fysiske pleje. Hun plejes i det væsentlige af sin mor CR og har ikke noget andet socialt netværk på sin nuværende bopæl. Forældrene kan ikke lade hende alene tilbage i Syrien.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 6 Klagerne i sagen for Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) udleder af A og S-dommen, præmis 34, at det i forbindelse med en ansøgning om familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF ikke må forlanges af ansøgerne, at de skal forelægge den i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/86/EF nævnte dokumentation, som er fastsat i østrigsk ret.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 7 I den forelæggende sag opstår for Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) det principielle spørgsmål, om ansøgerne kan udlede rettigheder af direktiv 2003/86/EF, selv om flytningen RI i mellemtiden er blevet myndig. I A og S-dommen anførte Domstolen, at en tredjelandstatsborger eller en statsløs, som var under 18 år på tidspunktet for sin ankomst til en medlemsstats område og ved indgivelsen af sin ansøgning om asyl i denne stat, men som under asylproceduren bliver myndig og derefter tildeles flygtningestatus, skal kvalificeres som »mindreårig« som omhandlet i artikel 2, litra f), sammenholdt med artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF.
- 8 I de foreliggende tilfælde blev tredjelandstatsborgeren imidlertid ikke – sådan som det var tilfældet i de faktiske omstændigheder, som lå til grund for A og S-dommen – myndig under asylproceduren, men først under familiesammenføringsagen som omhandlet i artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF. Henset til Domstolens betragtninger i A og S-dommen er det nærliggende for Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien), at overvejelserne i den nævnte dom kan overføres på tilfælde som det foreliggende (Domstolens betragtninger i dom af 16.7.2020, C-133/19, B.M.M. m.fl. tyder ligeledes på, at myndighed, som indtræder under en verserende sag, principielt ikke er afgørende, men at det afgørende i stedet er mindreårighed på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen). Da der imidlertid hidtil ikke, så vidt det fremgår for Verwaltungsgericht (forvaltningsdomstol), foreligger retspraksis fra Domstolen om dette, stilles det første spørgsmål.
- 9 Såfremt dette spørgsmål besvares bekræftende, er det næste spørgsmål for Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien), om betragtningerne i A og S-dommens præmis 61, hvorefter ansøgningen om familiesammenføring på grundlag af artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF principielt skal indgives inden for en frist på tre måneder fra den dato, hvor den pågældende mindreårige opnåede flygtningestatus, skal overføres på den foreliggende

konstellation (det andet spørgsmål). Da myndigheden i det foreliggende tilfælde indtrådte efter opnåelsen af flygtningestatus, er det også tænkeligt, at en sådan frist først begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor flygtningen er blevet myndig, og at en ansøgning om familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF, som er indgivet på et tidspunkt, hvor flygtningen endnu var mindreårig, i hvert fald er rettidig uden hensyn til, hvilken tidsmæssig sammenhæng der er mellem indgivelsen af ansøgningen og tidspunktet for tilkendelse af asyl.

- 10 Såfremt også det andet spørgsmål besvares bekræftende, fremgår det for Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) ikke af Domstolens praksis, ud fra hvilke kriterier det skal bedømmes, om en frist på »principielt« tre måneder er overholdt (det fjerde spørgsmål).
- 11 I de foreliggende klagesager gik der tre måneder og en dag fra tidspunktet for tilkendelse af asyl til den mindreårige og ansøgningerne om familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF. For Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) er spørgsmålet, om den i A og S-dommens præmis 61 nævnte frist på »principielt« tre måneder dermed er overholdt (det femte spørgsmål).
- 12 I denne forbindelse lægger Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) til grund, at det ikke kan lægges ansøgerne til last, at disse anvendte retsmidlet i AsylG's § 35, som var det rigtige efter østrigsk ret på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om familiesammenføring, men som efterfølgende blev afvist på grund af, at flygtningen i mellemtiden var blevet myndig, idet ansøgerne i sagens natur ikke havde indflydelse på tidspunktet for behandlingen af deres ansøgninger. De omtvistede efterfølgende ansøgninger om familiesammenføring i henhold til NAG's § 46, stk. 1, nr. 2, blev indgivet omgående efter afvisningen af ansøgningerne i henhold til AsylG's § 35, således at Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) heri ikke ser en manglende overholdelse af fristen, og spørgsmålet om, hvorvidt ansøgningerne om familiesammenføring principielt blev indgivet inden for tre måneder efter tilkendelse af asyl, dermed kun kan referere til den første ansøgning om familiesammenføring i henhold til AsylG's § 35 tre måneder og en dag efter tilkendelsen af asyl til den mindreårige.
- 13 Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) er af den opfattelse, at det ikke fremgår af A og S-dommens præmis 34 eller nogen anden passage i dommen, at det ikke må kræves af ansøgere om familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF, at de skal fremlægge den i artikel 7, stk. 1, i direktiv 2003/86/EF nævnte dokumentation (jf. ovenfor, præmis 6). Artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF garanterer familiesammenføring for førstegradsslægtninge i lige opstigende linje uanset de i artikel 4, stk. 2, litra a), nævnte betingelser. Dette betyder, at det ikke er nødvendigt, at den sammenførende kan forsørge sine slægtninge, og at slægtningene ikke længere har andre familiære bånd i oprindelseslandet. Imidlertid fremgår det efter Verwaltungsgericht Wiens (forvaltningsdomstolen i Wien) opfattelse hverken af

bestemmelsens ordlyd eller af familiesammenføringsdirektivets opbygning, hvorfor de i artikel 7 i direktiv 2003/86/EF opstillede krav principielt ikke skulle finde anvendelse på en familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF (jf. derimod familiesammenføringer i henhold til artikel 4, stk. 1, i direktiv 2003/86/EF, for hvilke anvendelsen af artikel 7 i direktiv 2003/86/EF udtrykkeligt er udelukket i henhold til artikel 12, stk. 1, første afsnit, i direktiv 2003/86/EF). Derfor forelægges det sjette spørgsmål.

- 14 Desuden er det uklart for Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien), om kravet om sådan dokumentation afhænger af, om ansøgningen om familiesammenføring er indgivet inden for en frist på tre måneder efter tilkendelse af flygtningestatus, som fastsat i artikel 12, stk. 1, tredje afsnit, i direktiv 2003/86/EF. Den heri nævnte frist kan i sin systematiske sammenhæng i kraft af henvisningen i første afsnit kun referere til de i artikel 4, stk. 1, i direktiv 2003/86/EF nævnte familiemedlemmer. Bestemmelsen kan imidlertid også læses således, at den principielt finder anvendelse på enhver ansøgning om familiesammenføring (i denne retning kan Domstolens dom C-380/12, KB, præmis 46 og 47 forstås), og det syvende spørgsmål sigter derfor mod en præcisering af fortolkningen af artikel 12, stk. 1, tredje afsnit, i direktiv 2003/86/EF.
- 15 Referencepersonens søster er efter østrigsk ret ikke omfattet som familiemedlem. På dette punkt har Østrig ikke gjort brug af muligheden i artikel 10, stk. 2, i direktiv 2003/86/EF. Klagerne for Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) argumenterer med, at forsørgelsessituationen for den myndige søster ikke er sikret i oprindelseslandet, at der ikke findes andre slægtninge i oprindelseslandet, og at søsteren derfor nødvendigvis er henvist til sine forældres fortsatte pleje.
- 16 For Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) udledes det af denne situation, at referencepersonens ansøgende forældre reelt vil være tvunget til at give afkald på deres eventuelle ret til familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF, hvis referencepersonens søster ikke samtidig ligeledes tildeles en opholdstilladelse.
- 17 Domstolen har i sin hidtidige praksis vedrørende artikel 20 TEUF (C-34/09, Zambrano, C-256/11, Dereci, C-133/15, Chavez-Vilchez, m.fl.) givet udtryk for, at det kan være ulovligt at nægte en tredjelandstatsborger opholdstilladelse, hvis en sådan nægtelse ville medføre, at EU-borgere føler sig tvunget til at forlade Unionens område. Under sådanne omstændigheder kan de nævnte unionsborgere reelt ikke udøve kerneindholdet i de rettigheder, som de er indrømmet i kraft af deres status som unionsborgere. Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) er af den opfattelse, at Domstolens hidtidige praksis imidlertid for det første kun refererer til unionsborgerskabet og for det andet kun til situationer, hvor en tredjelandstatsborger opfordres til at forlade Den Europæiske Unions område, men ikke til situationer, hvor de nægtes tilflytning.

- 18 I de foreliggende klagesager er ingen unionsborgere involveret, og en tilsidesættelse af kerneindholdet i artikel 20 TEUF kommer derfor ikke i betragtning. Alligevel kan der argumenteres for, at ansøgerne CR og GF – såfremt de har ret til familiesammenføring i henhold til direktiv 2003/86/EF – i tilfælde af, at opholdsret nægtes over for en yderligere person, reelt fratages muligheden for at udøve den ret til familiesammenføring, som er indrømmet dem ved EU-retten. Verwaltungsgericht Wien (forvaltningsdomstolen i Wien) er af den opfattelse, at betragtningerne vedrørende artikel 20 TEUF i de citerede domme fra Domstolen kan overføres på udøvelsen af retten til familiesammenføring i henhold til artikel 10, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/86/EF, og med det tredje spørgsmål ønskes det derfor oplyst, om en sådan reel tvang kan udvide anvendelsesområdet for direktiv 2003/86/EF til yderligere personer.
- 19 I denne forbindelse skal det bemærkes, at det efter østrigsk ret kommer i betragtning at give opholdsret til referencepersonens myndige søster, selv om lovens betingelser ikke er opfyldt, af tvingende hensyn til privatliv og familieliv som omhandlet i EMRK's artikel 8. Et krav på tildeling af en opholdstilladelse, som beror direkte på EU-retten, kan imidlertid være mere vidtgående end beskyttelsen i EMRK's artikel 8, og det forelagte spørgsmål har derfor vist sig at være nødvendigt for at løse den foreliggende klagesag vedrørende referencepersonens søster.

ARBEJDSDOMMEN